

## LA MÉS FERMA ESPERANÇA: LES NORMES DE CASTELLÓ

**A**L País Valencià, políticament parlant, no li van les coses massa bé. Aquest és un fet indubtable. El camí seguit fins ara no és precisament falaguer. No tot està perdut, però s'han donat prou passos enrera. Què hi farem! Pacència! Confiem que en unes pròximes eleccions el panorama polític es clarifiqui. En un camí o en un altre. Però que es clarifiqui d'una vegada i sapiam a quina cosa atendre'ns.

Culturalment, en canvi, la situació és una mica millor. Fins i tot es podria dir que *prou millor*. Sense arribar a extrems triomfalistes, el món de la *cultureta* valenciana pot donar peu a l'optimisme. Artistes, intel·lectuals, escriptors de tota mena, publicacions, etcètera, van omplint un buit en el camp del pensament i de la creació. I curiosament —o no tan curiosament— el 95% d'aquest corrent social sol ser allò que se'n diu *catalanista*. El sector amb més vitalitat, i amb més idees, i amb més empena, i amb més imaginació, i... no és precisament *blavero*. Martínez Sospedra, des de les fulles del *Diario de Valencia*, ja va fer una bona anàlisi del tema. No insistirem-hi. És evident que el moment actual cultural té aspectes criticables; però és fins ara el millor moment que el País Valencià ha tingut als últims temps.

La consolidació d'aquest moviment i l'única salvació, a nivell fins i tot de *marketing*, la constitueix sens dubte les Normes de Castelló. Mantenir-les per damunt de tot és imprescindible. I ho és al marge de plantejaments *polítics catalanistes*. Les lletres valencianes, vulga's o no, passa ineludiblement per les Normes de Castelló. (I no cal que amplie l'afirmació, doncs el lector de SAÓ sols ser prou informat.) Cosa que no implica una flexibilitat en la utilització de girs, mots, etcètera, que permeten un període d'adaptació i de recuperació del propi patrimoni. Ja hi ha gent que ho fa: Normes de Castelló, per tant,

i flexibilitat en la seua aplicació, com volien Carles Salvador i el mateix Fabra, són per a mi dos pilars fonamentals, de moment almenys, de l'actual *política lingüística*.

Mai hagués arribat a creure que

una cosa tan convencional com unes normes ortogràfiques, esdevingueren tan importants, però aquest és el camí on s'ha arribat. I no n'hi ha cap altre.

Paco Blay

el paper de j. f. mira

### LA TELEVISIÓ, ELS LLIBRES I JO

**U**N servidor, tal com van passant els anys del món i de la pròpia vida, va desenyangant-se regularment de moltes coses. Vull dir que moltes coses que en la infància i adolescència —i encara més tard, ai las— pensava que eren o serien certes i reals, el susdit pas del temps descobreix que són enganyoses i falses, etcètera. Com ara la relació que hauria d'existir entre esforç i mèrit del treball, d'una banda, i reconeixement públic, glòria i honor, de l'altra.

Pura fantasia adolescent, almenys si aquesta relació haguera de considerar-se com a congruent i necessària. Perquè el fet és que tal relació existeix, de vegades, però no com a relació directa, sinó absoluta i circumstancial. I més sovint encara la glòria i l'honor no tenen res a veure amb el treball i el mèrit, però això és ja una altra faula moral.

Explicaré ara, com exemple per a les generacions presents i futures, el cas que profundament m'afecta. Que és el següent:

Jo, entre altres oficis variats, tinc també el d'escriure llibres, com alguns lectors d'aquest producte industrial potser coneixen. Els llibres, de pensar-los i d'escriure'ls, em costen notables quantitats d'aquella maledicció bíblica anomenada treball, centenars i milers d'hores, mesos i anys. I només que fóra per això, ja tenen el seu mèrit, pobres criatures meues, encara que no tingueren cap més. Llavors, hom suposa, només per suposar, que la circulació de tals productes hauria de fer circular també el reconeixement al mèrit i esforç del seu autor. Pura fantasia. Pots estar-te tres anys de la teua vida suant suors de mort per parir l'obra, i tot això. No-res: els amics, parents i coneguts no te'n diran ni mitja paraula, ni un somriure de complaença. Zero.

Però... Un dia et busquen per fer tres minuts de comentari a la tele. El fas, i et filmen. Apareixes per l'aparell maligne —i encara en hora de poca audiència—, i... Vareta màgica. Espectacular! L'endemà i els dies successius, tothom que et veu, et para pel carrer o allà on et trobe, somriu, se li encenen els ulls de reconeixement o de joia, et ve de cara amb grans gestos d'alegria: «T'he vist a la tele!» T'he vist a la tele!, que és tant com dir: que content estic de conèixer, de ser amic, parent, company, porter, netejadora, forner, lleter, carter, bidell, d'un home tan important com tu, que ixes per la tele! Valga'm Déu, la glòria, el mèrit, el treball, el valor d'allò que fas en la teua vida, la fama, l'esforç, el desastre, l'honor, els últims graus de la depressió, valga'm tot! Perquè, qui podria comparar tres minuts d'eixir a la tele amb tres anys de suar a casa per parir un llibre? Qui podria?

Ara no sé si seguir davant del paper o mirar-me a l'espill per a comprovar fotogènies futures, o tirar-me gola avall un pot sencer de pindoles contra la neura. Qui podria comparar? Qui podria?

Joan F. Mira